

Департамент культури і туризму
Полтавської обласної державної адміністрації
Полтавська обласна універсальна наукова
бібліотека імені І. П. Котляревського
Полтавська обласна організація
Національної спілки краєзнавців України

БІБЛІОТЕКА В СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ І СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ СЕРЕДОВИЩІ: ДОСЯГНЕННЯ, ВИКЛИКИ І ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ

*Матеріали Всеукраїнської наукової конференції,
присвяченої 125-річчю від дня заснування
Полтавської обласної універсальної наукової
бібліотеки імені І. П. Котляревського*

УДК 02:[316.32:004]:027.54.021(477.53-25)ПОУНБ](06)

Б

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Влезько Н. В., заступник директора з наукової роботи Полтавської ОУНБ ім. І. П. Котляревського;

Захарченко С. М., завідувач бібліографічного відділу Полтавської ОУНБ ім. І. П. Котляревського;

Козюра І. В., кандидат історичних наук, доктор наук з державного управління ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;

Копицький Є. В., кандидат педагогічних наук, керівник гуртків Комунального закладу «Полтавський обласний центр національно-патріотичного виховання, туризму і краєзнавства учнівської молоді Полтавської обласної ради»;

Удовіченко І. А., т. в. о. директора Департаменту культури і туризму Полтавської ОДА – начальник управління культури, мистецтв, національностей і релігій та планування;

Федорова М. А., завідувач відділу краєзнавства Полтавської ОУНБ ім. І. П. Котляревського.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Петренко І. М., доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та суспільних наук ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;

Смілянець С. І., заступник генерального директора з наукової роботи Національної історичної бібліотеки України.

Усі матеріали подані в авторській редакції. За повноту висвітлення фактів та їхню достовірність редакційна колегія відповідальності не несе.

Б **Бібліотека в сучасному інформаційному і соціокультурному середовищі: досягнення, виклики і вектори розвитку :** матеріали Всеукр. наук. кон-ї, присвяченої 125-річчю від дня заснув. ПОУНБ імені І. П. Котляревського [Текст] / [упоряд. Федорова М. А., Влезько Н. В.]. – Полтава : ТОВ «АСМІ», 2020. – 236 с.: іл.

ISBN 978-966-182-620-4

До збірника включені матеріали, які були оприлюднені на всеукраїнській науково-практичній онлайн конференції, що проходила у вересні 2020 р. у Полтавській ОУНБ ім. І. П. Котляревського і була присвячена 125-й річниці від дня заснування головної книгозбірні Полтавщини – Полтавської ОУНБ ім. І. П. Котляревського. Для науковців, краєзнавців, бібліотекарів, книгознавців, бібліотекознавців, істориків, а також широкому колу читачів.

Пристатейні списки в збірнику відредаговано згідно з ДСТУ 8302:2015 Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Списки до повідомлень, в яких бібліографічні посилання відсутні, відредаговані за ДСТУ 7.1:2006. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання.

УДК 02:[316.32:004]:027.54.021(477.53-25)ПОУНБ](06)

ISBN 978-966-182-620-4

© ПОУНБ імені І. П. Котляревського, 2020

© ТОВ «АСМІ», 2020

ЗМІСТ

Передмова	7
------------------------	---

БІБЛІОТЕКА В СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНОМУ ТА ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ	8
---	---

Антонець М., Антонець О.

Бібліотека у системі вищої аграрної освіти	8
--	---

Бабенко Ю.

«Полтавська оаза шанувальників української книги» як культурно-просвітницький проект, спрямований на популяризації книги і читання (на прикладі участі ПОУНБ ім. І. П. Котляревського у Другій Універсальній книжковій виставці-ярмарку «ПОШУК»)	12
---	----

Білик Г.

Творча постать Миколи Зерова як об'єкт бібліографії	17
---	----

Власенко Л.

Електронні ресурси ПОУНБ ім. І. П. Котляревського	25
---	----

Влезько Н.

Українська бібліотечна асоціація як важливий чинник у розвитку бібліотечної справи Полтавщини	28
--	----

Захарченко С., Щербініна О.

Бібліографічна служба Полтавської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. І. П. Котляревського: історія, традиції, новації, перспективи	32
---	----

Здор І.

Канадсько-Український бібліотечний центр як культурний осередок надбань української діаспори світу	43
--	----

БІБЛІОТЕКА В СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАТИВНОМУ ТА ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ

УДК 02:[378.6:63

Антонець М., Антонець О.

БІБЛІОТЕКА У СИСТЕМІ ВИЩОЇ АГРАРНОЇ ОСВІТИ

Сучасні вимоги до якості навчання здобувачів вищої освіти підтверджують необхідність удосконалення педагогічної майстерності викладача. «У цьому сенсі високий рівень рефлексії педагога завжди допомагає йому зрозуміти, над чим треба далі працювати, що змінювати у власному стилі викладання, яку літературу читати, які новітні педагогічні технології треба опанувати, як швидко реагувати на впровадження у навчальному процесі виникаючих технічних засобів донесення інформації та комп'ютерних засобів спілкування» [2, с. 9].

Конкурентноздатність майбутнього фахівця аграрної сфери залежить від постійного розвитку педагогічної майстерності викладачів. Вони формують компетенції у студентів, використовуючи широкий спектр підходів до навчання. «Існує концепція, що характеризує якість освіти XXI століття. Це ефект чотирьох «К», себто комунікація, кооперація, креативність і критичне мислення. Формування критичного мислення у студентів вищої школи дає можливість правильно оцінювати історичні події, рухатися у своєму поклику, аналізувати причини і наслідки вчинків, обирати праведний шлях у житті. Це можуть робити педагоги, які відчують тенденції у сучасній освіті» [3, с. 25].

Тому певну нішу в освітньому процесі аграрних ЗВО обов'язково повинні займати бібліотеки. Вони є своєрідним банком із накопи-

чення, зберігання і надання різноманітної інформації для студентів. Бібліотеки впливають на формування екологічної свідомості молоді. Вони можуть використовуватися як база для проведення виховних заходів, а саме лекцій, тренінгів, презентацій, виставок, майстер-класів, круглих столів, диспутів тощо.

Святкування 500-ліття Реформації у 2017 році дало можливість показати вплив цього процесу на тенденції в освіті XXI століття. Реформація, що розпочалася у Європі 503 роки тому, вплинула на розбудову шкільної справи, а також на виникнення друкарень. «Численність видань дала поштовх розвитку бібліотек – у найбільших маєтках патронів, при школах і культурно-освітніх центрах створювали книгозбірні. За дорученням Миколая Радзивілла (Рудого) у Біржах засновано каталог реформаторського архіву, який є нині чи не головним джерелом наукових студій з історії польсько-литовської Реформації» [6, с. 187].

Також «за сприяння Василя-Костянтина Острозького в Острозі була зібрана велика бібліотека грецької та західноєвропейської богословської літератури, передруків античних творів, словників, космографій, граматик тощо» [5]. Словом, значення бібліотечної справи для розвитку освіти неможливо переоцінити.

Тому метою дослідження є з'ясування ролі бібліотеки в аграрній освіті. Об'єктом дослідження є Полтавська обласна універсальна наукова бібліотека імені І. П. Котляревського. Предмет дослідження – заходи, що проводилися із здобувачами вищої освіти факультету агротехнологій та екології Полтавської державної аграрної академії з весни 2019 року до лютого 2020 року на базі відділу документів із природничих та аграрних наук. Методом дослідження є наукове спостереження.

Торік на початку березня ЗВО 1 і 2 курсу було запрошено на виставку узамбарських фіалок і стрептокарпусів, що проходила у відділі документів із природничих та аграрних наук. Вивчаючи предмет «Квітникарство», студенти отримали знання щодо особливостей вирощування рослин закритого ґрунту, а також занурилися у компетенцію щодо формування естетичного смаку. Організатор виставки провела майстер-клас по розмноженню сенполій і бегоній листяними живцями. Екскурсія дала можливість зрозуміти, як ліквідувати сезонність надходження квіткової продукції. Викладач знайомила студентів із морфологією та сортами, демонструючи чу-

дову різноманітність квітучих рослин: «Усе Він прегарним зробив свого часу» [1, Еккл.3:11]. Цей вірш з Біблії може бути натхненням у праці з квітами. Таким чином бібліотека посприяла проведенню заняття із «Квітникарства».

У кінці травня 2019 року відбулася презентація книги Павла Правого «Волинська трагедія» [4]. Куратори привели групу студентів. Молодь почула чудовий патріотичний виступ письменника, який розповів про взаємини українців і поляків на тлі зловісного спільного плану Гітлера і Сталіна щодо геноциду. Ця правдива інформація дала можливість студентами замислитися про дії тоталітарного режиму.

У червні 2019 року на навчальній практиці з квітникарства автор провела тренінг «Духовні основи екологічного мислення» для студентів і працівників відділу. Мета тренінгу – сформувати в учасників найкращий тип стосунків людини та довкілля – екоорієнтований теоцентризм. Гасло тренінгу: «Нехай кожен дбає не про своє, але кожен і про інших» [1, Фил.2:4]. В основі таких взаємин є Бог – (Θεός), який створив Всесвіт, енергію, природу планети Земля і людину. Це креаційна модель. Вона цілком пояснює сутність творіння – людина з'явилася не як продукт еволюції, а у результаті свідомої справи Творця. Тому образ Божий внутрішньо притаманний людині.

30 вересня святкують Всеукраїнський День бібліотек. За церковним календарем 30 вересня вшановують пам'ять мучениць Віри, Надії, Любові та матері їх Софії. У цей день викладач разом із студентами факультету агротехнологій та екології прийшли до відділу документів із природничих та аграрних наук, щоби послухати виступ професора кафедри землеробства і агрохімії М.Опари з приводу 135-ї річниці створення Полтавського дослідного поля. Співробітники відділу організували чудову виставку документів щодо цієї події.

Також в останній день вересня 2019 року Віктор Самородов відсвяткував віхову та пам'ятну річницю. 50 років тому цей викладач вперше став читачем Полтавської наукової універсальної бібліотеки імені І. П. Котляревського. За цей час колишній студент - першокурсник Полтавського сільськогосподарського інституту пройшов шлях до відомого науковця – викладача академії. І усі ці роки його професійне зростання забезпечували книжки, журнали та газети з фондів обласної бібліотеки. Студенти привітали свого улюбленого викладача, який є для них прикладом постійного читача бібліотеки.

25 лютого 2020 року викладач із ЗВО 1 курсу освітнього рівня «Магістр» відвідали виставку «Вчений-Людина-Громадянин», присвячену 80 – й річниці з дня народження професора кафедри землеробства і агрохімії М.Опари. Студентам сподобався вислів вченого: «На землі треба господарювати, а не експлуатувати її».

У результаті дослідження з'ясовано значну роль бібліотеки у виховному процесі здобувачів вищої аграрної освіти. Вагомий внесок у співробітництво між студентами, викладачами та інформаційними матеріалами роблять працівники відділу документів із природничих та аграрних наук. Наслідком цієї діяльності є допитливість студентів до бібліотечного фонду.

Список бібліографічних посилань

1. Біблія : переклад Рафаїла Турконяка // Всеукраїнський благодійний фонд «Східноєвропейська гуманітарна місія», 2016. 1064 с.
2. Антонець М. О. Вдосконалення педагогічної майстерності викладача ВНЗ. «Антикризовий розвиток соціальних та економічних процесів в умовах глобалізації» : тези доповідей XIV Міжнародної науково-методичної конференції, м. Буча, 2019. Київ : Міленіум, 2019. С. 8-9.
3. Антонець М. О., Антонець О. А. Формування критичного мислення у здобувачів вищої освіти. «Сучасний підхід до викладання навчальних дисциплін у контексті підвищення якості вищої освіти» : матеріали 50-ї науково-методичної конференції викладачів і аспірантів. Полтава : РВВ ПДАА, 2019. С. 25-27.
4. Правый П. Волинская резня: правда, которая никому не нужна : историческое расследование / П. Правый. Київ : Вид-во С. Пантюка, 2018. 360 с.
5. Костюченко О. Раритети бібліотеки князя і його... меню // День : веб-сайт. URL: <https://day.kyiv.ua/uk/article/rarytety-biblioteku-knyazya-i-yogo-menyu> (дата звернення: 12.10.2020).
6. Реформація в Україні: поширення раннього протестантизму і становлення баптизму / за ред.: проф. А. Колодного і проф. П. Яроцького / Відділення релігієзнавства Інституту філософії імені Г. С. Сковороди НАН України. Київ : Саміт-Книга, 2017. 416 с.